

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2022. március 24.*

„Előzetes döntéshozatal – Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolása – 2001/29/EK irányelv – 2. cikk – Többszörözés – Az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja – A magáncélú másolatra vonatkozó kivétel – A »bármely hordozóra« fogalma – Harmadik személyek birtokában lévő, természetes személyek részére magáncélra rendelkezésre bocsátott szerverek – Méltányos díjazás – Olyan nemzeti szabályozás, amely nem kötelezi a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatások nyújtóit a magáncélú másolat utáni díj megfizetésére”

A C-433/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális felsőbbbíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2020. szeptember 15-én érkezett, 2020. szeptember 7-i határozatával terjesztett elő

az **Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH**

és

a **Strato AG**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Arabadjiev, az első tanács elnöke, a második tanács elnökeként eljárva, I. Ziemele (előadó), T. von Danwitz, P. G. Xuereb és A. Kumin bírák,

főtanácsnok: G. Hogan,

hivatalvezető: V. Giacobbo tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2021. július 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH képviseletében M. Walter Rechtsanwalt,

* Az eljárás nyelve: német.

- a Strato AG képviselőjében A. Anderl és B. Heinzl Rechtsanwälte,
- az osztrák kormány képviselőjében J. Schmoll, G. Kunnert és M. Reiter, meghatalmazotti minőségben,
- a dán kormány képviselőjében M. Wolff, V. Jørgensen és J. Nymann-Lindegren, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőjében E. de Moustier, A. Daniel és A.-L. Desjonquères, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében M. K. Bulterman és J. Langer, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében T. Scharf, G. von Rintelen és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. szeptember 23-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítések: HL 2008. L 314., 16. o.; HL 2014. L 10., 32. o.) 5. cikke (2) bekezdése b) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH (a továbbiakban: Austro-Mechana), szerzői jogi közös jogkezelő szervezet, és a Strato AG, egy felhőalapú (*cloud*) tárhelyszolgáltató között az utóbbi által az e szolgáltatás nyújtásáért fizetendő szerzői jogi díjazással kapcsolatos jogvita keretében nyújtották be.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2001/29 irányelv (2), (5), (21), (31), (35) és (38) preambulumbekkezdése kimondja:
„(2) Az Európai Tanács 1994. június 24–25-i korfui ülésén hangsúlyozta, hogy az információs társadalom európai fejlődésének elősegítése érdekében szükséges egy közösségi szintű, átfogó és rugalmas szabályozási keret létrehozása. Ehhez többek között az új termékek és szolgáltatások belső piacának kialakulása is szükséges. E szabályozási keret létrehozása céljából több fontos közösségi jogi rendelkezést elfogadtak már, és továbbiak elfogadása folyamatban van. A szerzői jog és a szomszédos jogok e tekintetben fontos szerepet játszanak, mivel ezek védik és ösztönzik az új termékek és szolgáltatások fejlesztését és forgalmazását, valamint azok alkotói tartalmának létrehozását és felhasználását.

[...]

- (5) A műszaki fejlődés megsokszorozta és változatosabbá tette a szellemi alkotás, a gyártás és az értékesítés lehetőségeit. Ha nincs is szükség új fogalmakra a szellemi tulajdon védelme területén, a szerzői jogot és a szomszédos jogokat szabályozó jelenlegi jogszabályokat módosítani kell, és ki kell egészíteni úgy, hogy megfeleljenek a gazdasági adottságoknak, így például az új felhasználási módoknak.

[...]

- (21) Ennek az irányelvnek meg kell határoznia az egyes kedvezményezettek tekintetében a többszörözési jog hatálya alá tartozó cselekmények körét. Ennek a közösségi vívmányokkal összhangban kell történnie. A belső piacon belüli jogbiztonság biztosítása érdekében e cselekmények fogalmát tágan kell meghatározni.

[...]

- (31) Megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a jogosultak különböző csoportjainak, valamint a jogosultak és a védelemben részesülő művek és teljesítmények felhasználói csoportjainak [helyesen: a védelem alatt álló teljesítmények felhasználóinak] jogai és érdekei között. A jogok tekintetében a tagállamok által megállapított kivételeket és korlátozásokat az új elektronikus környezet fényében felül kell vizsgálni. Az egyes engedélyköteles cselekményekre vonatkozó kivételek és korlátozások terén fennálló különbségek közvetlen negatív hatást gyakorolnak a belső piac működésére a szerzői jog és szomszédos jogok terén. Ezek a különbségek a művek határokon átnyúló felhasználása, illetve a határokon átnyúló tevékenységek továbbfejlődésének következtében még erőteljesebbé válhatnak. A belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében ezeket a kivételeket és korlátozásokat egységesebben kell meghatározni. A harmonizáció mértékét az határozza meg, hogy az adott kivételek és korlátozások hogyan hatnak a belső piac zavartalan működésére.

[...]

- (35) A kivételek vagy korlátozások egyes eseteiben a jogosultaknak méltányos díjazás jár, hogy ezáltal a védelemben részesülő műveik és egyéb teljesítményeik felhasználása ellenében megfelelő ellentételezésben részesüljenek. E méltányos díjazás formájának, részletszabályainak és lehetséges mértékének megállapításánál figyelembe kell venni minden egyes eset sajátos körülményeit. A körülmények értékelésénél alkalmazható szempont lehet a jogosultaknál az érintett cselekmény miatt felmerülő esetleges kár mértéke. Amennyiben a jogosultak már valamilyen formában – például egy felhasználási díj részeként – díjazásban részesültek, külön vagy további díjazás őket nem illetheti meg. A méltányos díjazás mértékének megállapításakor teljes egészében figyelembe kell venni az ezen irányelv szerinti műszaki intézkedések alkalmazásának mértékét. Olyan helyzetekben, amikor a jogosultat ért hátrány csak minimális lenne, díjfizetési kötelezettség nem keletkezhet [helyesen: Olyan helyzetekben, amikor a jogosultat ért hátrány csak minimális lenne, előírható, hogy ne keletkezzen díjfizetési kötelezettség].

[...]

(38) A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy méltányos díjazás biztosítása fejében a hang-, kép- és audiovizuális anyagok magáncélú többszörözésének egyes fajtái tekintetében a többszörözés joga alól kivételt, illetve korlátozást állapítsanak meg. Ide tartozhat a jogosultakat ért hátrányok ellentételezése érdekében alkalmazott díjazási rendszer bevezetése, illetve fenntartása is. Bár az ilyen díjazási rendszerek közötti különbségek hátrányosan befolyásolják a belső piac működését, az analóg magáncélú többszörözés tekintetében valószínűleg nem gyakorolnak jelentős hatást az információs társadalom fejlődésére. A digitális magáncélú többszörözés valószínűleg jóval nagyobb mértékben terjed el, és gazdasági jelentősége is nagyobb lesz. A digitális és az analóg magáncélú többszörözés közötti különbségeket ezért kellőképpen figyelembe kell venni, és bizonyos vonatkozásokban különbséget kell tenni köztük.”

4 A 2001/29 irányelvnek „A többszörözési jog” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát:

- a) a szerzők számára műveik tekintetében;
- b) az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;
- c) a hangfelvétel-előállítók számára hangfelvételeik tekintetében;
- d) a filmek első rögzítése előállítói számára filmjeik eredeti és többszörözött példányai tekintetében;
- e) a műsorsugárzó szervezetek számára műsoraik rögzítése tekintetében függetlenül attól, hogy a műsor közvetítése vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.”

5 Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.”

6 Az említett irányelv „Kivételek és korlátozások” című 5. cikke pontosítja:

„Az olyan, 2. cikkben említett időleges többszörözési cselekmények, amelyek járulékos vagy közbenső [helyesen: közbenső vagy járulékos] jellegűek, valamely műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét képezik, és amelyeknek kizárólagos célja, hogy lehetővé tegyék egy mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény

- a) hálózaton harmadik személyek között közvetítő szolgáltató által végzett átvitelét,
vagy
- b) jogszerű felhasználását,

és önálló gazdasági jelentőséggel nem bírnak, a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételt képeznek.

(2) A tagállamok a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg a következő esetekben:

- a) papíron vagy hasonló hordozón történő, valamely fotómechanikai vagy ehhez hasonló hatású eljárással végzett többszörözés tekintetében – a kották kivételével –, feltéve hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek;
- b) bármely hordozóra természetes személy által magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözés tekintetében, feltéve, hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek, amelynek meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az érintett művel vagy más védelem alatt álló teljesítménnyel kapcsolatban alkalmaztak-e a 6. cikkben meghatározott műszaki intézkedést.”

[...]

Az osztrák jog

- 7 Az 1936. április 9-i Urheberrechtsgesetz (a szerzői jogról szóló törvény; BGBl. 111/1936) 42b. §-ának az alapügy tényállására alkalmazandó változata a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha a sugárzott, a nyilvánosság rendelkezésére bocsátott vagy kereskedelmi célból előállított adathordozón rögzített mű esetében jellegénél fogva számítani kell arra, hogy valamely adathordozón történő rögzítéssel [...] saját vagy magáncélra többszörözni fogják, akkor a szerző méltányos díjazásra jogosult (üreshordozó-jogdíj), amennyiben bármely típusú, ilyen többszörözésre alkalmas adathordozót kereskedelmi célból belföldi forgalomba hoznak.

[...]

(3) A méltányos díj megfizetésére az alábbi személyek kötelesek:

1. az adathordozókra és a készülékekre vonatkozó díj esetében az a személy, aki egy, belföldön vagy külföldön található meghatározott helyről elsőként hozza forgalomba kereskedelmi céllal és visszterhesen az adathordozókat vagy a többszörözésre szolgáló készülékeket [...]; mentesül azonban a felelősség alól az a személy, aki egy félév alatt legfeljebb 10 000 óra rögzítési idővel rendelkező adathordozót szerez be, vagy kisvállalkozás [...].”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 8 Az Austro-Mechana szerzői jogi közös jogkezelő szervezet, amely saját nevében, azonban az általa képviselt jogdíjjogosultak érdekében és nevében letéteményesként gyakorolja többek között a szerzői jogról szóló törvény alapeljárásban alkalmazandó változata 42b. cikkének (1) bekezdése alapján járó díjazáshoz való törvényes jogokat.

- 9 Az Austro-Mechana a Handelsgericht Wienhez (bécsi kereskedelmi bíróság, Ausztria) fordult elszámolás, valamint „bármely típusú adathordozóra” vonatkozó díjazás megfizetése iránti kérelemmel, azzal az indokkal, hogy a Strato „HiDrive” néven ismert olyan szolgáltatást nyújt üzleti ügyfeleinek és magánügyfeleinek, amely révén tárhelyet bocsát a rendelkezésükre a felhőalapú számítástechnika (*cloud computing*) keretében.
- 10 A Strato vitatta a benyújtott kérelmeket, azzal az indokkal, hogy a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatások alapján nem jár díjazás. E társaság azt állította, hogy Németországban, abban a tagállamban, amelyben szervereit tárolják, már megfizette a szerzői jogdíjat, mivel e díjat a szerverek gyártója vagy importőre e szerverek árába beépítette. Hozzátette, hogy már az ausztriai felhasználók is fizettek magáncélú másolatok készítése után járó díjat (a továbbiakban: magáncélú másolat utáni díj) a felhőben lévő tartalmak letöltéséhez szükséges végberendezések után.
- 11 2020. február 25-i ítéletével a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság) elutasította az Austro-Mechana kérelmeit, mivel e bíróság úgy ítélte meg, hogy a Strato nem adathordozókat ruház át az ügyfeleire, hanem online tárolási szolgáltatást nyújt számukra.
- 12 Az Austro-Mechana ezen ítélettel szemben az Oberlandesgericht Wienhez (bécsi regionális felsőbbbíróság, Ausztria) fellebbezett, amely a 2017. november 29-i VCAST-ítéletre (C-265/16, EU:C:2017:913) hivatkozva megjegyzi, hogy bizonytalan az a kérdés, hogy a tartalmak felhőalapú számítástechnika keretében történő tárolása a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése b) pontjának hatálya alá tartozik-e.
- 13 E körülmények között az Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális felsőbbbíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
 - 1) Úgy kell-e értelmezni [a 2001/29 irányelv] 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szereplő »bármely hordozóra« kifejezést, hogy az magában foglalja az olyan harmadik személyek birtokában lévő szervereket is, akik, illetve amelyek e szervereken természetes személyek (ügyfelek) számára – magáncélra (kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgálva) – [...] tárhelyet bocsátanak rendelkezésre, amelyet az ügyfelek tárolással történő többszörözés céljára használnak (»cloud computing« [»felhőalapú számítástechnika«])?
 - 2) Amennyiben igen: Úgy kell-e értelmezni az első kérdésben hivatkozott rendelkezést, hogy az alkalmazandó az olyan nemzeti szabályozásra, amely előírja, hogy a szerző méltányos díjazásra (üreshordozó-jogdíj) jogosult:
 - ha a (sugárzott, a nyilvánosság rendelkezésére bocsátott vagy kereskedelmi célból előállított adathordozón rögzített) mű esetében jellegénél fogva számítani kell arra, hogy saját vagy magáncélra – »bármely típusú, ilyen többszörözésre alkalmas és üzletszerűen belföldi forgalomba hozott adathordozón« történő tárolással – többszörözni fogják,
 - és ha ennek során az első kérdésben ismertetett tárolási módszert alkalmazzák?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 14 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésben említett „bármely hordozóra [végzett] többszörözés” kifejezés magában foglalja a szerzői jogi védelem alatt álló művek biztonsági másolatainak magáncélú készítését egy olyan szerveren, amelyen a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatás nyújtója tárhelyet bocsát a felhasználó rendelkezésére.
- 15 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében a tagállamok az ezen irányelv 2. cikkében szabályozott többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg „bármely hordozóra természetes személy által magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözés tekintetében, feltéve, hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek”.
- 16 Ami elsősorban azt a kérdést illeti, hogy a biztonsági másolatok felhőalapú tárhelyen történő készítése a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett „többszörözésnek” minősül-e, meg kell állapítani, hogy a „többszörözés” fogalmát tágan kell értelmezni, tekintettel mind az ezen irányelv (21) preambulumbekkezdésében kifejezett azon követelményre, hogy a többszörözési jog hatálya alá tartozó cselekmények fogalmát tágan kell meghatározni „a belső piacon belüli jogbiztonság biztosítása érdekében”, mind pedig az említett irányelv 2. cikkének szövegére, amely olyan kifejezéseket használ, mint például „közvetett vagy közvetlen”, „ideiglenes vagy tartós”, „bármely eszközzel” és „[bármely] formában”. Ezenkívül a többszörözési jog hatálya alá tartozó cselekmények ilyen védelmének terjedelme ugyanezen irányelv elsődleges céljából is következik, amely magas szintű védelem létrehozása különösen a szerzők javára (lásd ebben az értelemben: 2009. július 16-i Infopaq International ítélet, C-5/08, EU:C:2009:465, 40–43. pont).
- 17 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy valamely műnek a felhasználó csatlakoztatott végberendezéséről történő, az e felhasználó számára egy felhőalapú számítástechnikai szolgáltatás keretében rendelkezésre bocsátott felhőalapú tárhelyre történő feltöltése (*upload*) e mű többszörözését foglalja magában, amely szolgáltatás többek között a mű egy példányának a felhőben való tárolásából áll. Ezen túlmenően e mű további többszörözéseire is sor kerülhet, különösen akkor, ha a felhasználó egy csatlakoztatott végberendezésen keresztül fér hozzá a felhőhöz annak érdekében, hogy e végberendezésre letöltsön (*download*) egy korábban a felhőbe feltöltött művet.
- 18 Ebből következik, hogy valamely műről egy felhőalapú számítástechnikai szolgáltatás keretében a felhasználó rendelkezésére bocsátott tárhelyen történő biztonsági másolat készítése e mű 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett többszörözésének minősül.
- 19 Másodsorban, ami azt a kérdést illeti, hogy a „bármely hordozóra” e rendelkezésben említett fogalma magában foglalja-e azt a szerveret, amelyen a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatás nyújtója egy tárhelyet bocsát a felhasználó rendelkezésére a szerzői jogi védelem alatt álló művek védelmi másolatainak készítésére, meg kell állapítani, hogy ezen irányelv e fogalmat nem határozza meg, és nem tartalmaz utalást a tagállamok jogára e fogalom hatályának meghatározása érdekében.

- 20 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatával összhangban az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből az következik, hogy a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést egy sajátos fogalmat illetően az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve nem csupán az érintett rendelkezés szövegét, hanem annak összefüggéseit és annak a szabályozásnak a céljait is, amelynek az a részét képezi (2018. március 8-i DOCERAM-ítélet, C-395/16, EU:C:2018:172, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 21 Először is meg kell jegyezni, hogy a „bármely hordozóra” kifejezés tág értelemben az összes olyan adathordozóra vonatkozik, amelyen védelem alatt álló művet többszörözhetnek, beleértve a felhőalapú számítástechnika keretében használt szervereket is.
- 22 Mivel ugyanis a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése b) pontjának szövege egyáltalán nem pontosítja azon eszközök jellemzőit, amelyekről vagy amelyek segítségével a magáncélú másolatokat készítik, meg kell állapítani, hogy az uniós jogalkotó úgy ítélte meg, hogy azok nem bírnak jelentőséggel az általa végzett részleges harmonizációval elérni kívánt cél tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2015. március 5-i Copydan Båndkopi ítélet, C-463/12, EU:C:2015:144, 86. és 88. pont).
- 23 Így nem meghatározó e tekintetben az a körülmény, hogy a tárhelyet harmadik személy tulajdonát képező serveren bocsátják a felhasználó rendelkezésére (lásd ebben az értelemben: 2015. március 5-i Copydan Båndkopi ítélet, C-463/12, EU:C:2015:144, 89. pont). Ebből következik, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja alkalmazható a természetes személy által olyan eszköz segítségével végzett többszörözésre, amely harmadik személy birtokában van.
- 24 Másodszor, a „bármely hordozóra” fogalmának e tág értelmezését megerősíti az a szöveghatározat, amelybe e rendelkezés illeszkedik, és különösen a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában említett kivétel szövegének – amely egyáltalán nem pontosítja azon eszközök jellemzőit, amelyekről vagy amelyek segítségével a magáncélú másolatokat készítik – a többszörözési jog alóli, az említett irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt kivétel szövegével való összehasonlítása. Míg az utóbbi „papíron vagy hasonló hordozón történő [...] többszörözés” tekintetében alkalmazandó, a magáncélú másolat kivétele „bármely hordozóra [végzett] többszörözés” esetében alkalmazandó (lásd ebben az értelemben: 2013. június 27-i VG Wort és társai ítélet, C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:426, 65. pont; 2015. március 5-i Copydan Båndkopi ítélet, C-463/12, EU:C:2015:144, 85. és 86. pont).
- 25 Harmadszor, a szóban forgó szabályozás célkitűzéseit illetően a 2001/29 irányelv (2) és (5) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy annak célja az információs társadalom fejlődésének elősegítése érdekében egy uniós szintű, átfogó és rugalmas szabályozási keret létrehozása, valamint a szerzői jog és a szomszédos jogok területén a jelenlegi jogszabályok módosítása és kiegészítése azon technológiai fejlődés figyelembevétele érdekében, amelynek hatására a védett művek új felhasználási módjai jelentek meg (2019. december 19-i Nederlands Uitgeversverbond et Groep Algemene Uitgevers ítélet, C-263/18, EU:C:2019:1111, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 26 E tekintetben a Bíróság a 2001/29 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében említett kötelező kivételre tekintettel már hangsúlyozta, hogy az e rendelkezésben foglalt kivételnek lehetővé kell tennie és biztosítania kell az új technológiák fejlesztését és működését, valamint megfelelő egyensúlyt kell biztosítania egyrészt a jogosultak, másrészt a védelemben részesülő művek azon felhasználóinak

jogai és érdekei között, akik részesülni kívánnak az új technológiákból (2014. június 5-i Public Relations Consultants Association ítélet, C-360/13, EU:C:2014:1195, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 27 Az ilyen értelmezést, amely összhangban van a technológiai semlegesség elvének tiszteletben tartásával, amelynek értelmében a törvénynek általánosan kell meghatározni a személyek jogait és kötelezettségeit annak érdekében, hogy valamely technológia alkalmazását ne részesítse előnyben a másikkal szemben (lásd ebben az értelemben: 2021. április 15-i Eutelsat ítélet, C-515/19, EU:C:2021:273, 48. pont), a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában említett fakultatív kivételre tekintettel is el kell fogadni, amint azt lényegében a főtanácsnok indítványának 36. pontjában megállapította.
- 28 Ugyanis a 2001/29 irányelv (5) preambulumbekkezdéséből következő, a jelen ítélet 25. pontjában említett azon célkitűzés elérését, hogy a szerzői jogi védelem az Unióban ne váljon elavulttá vagy idejétmülttá a műszaki fejlődés és a szerzői jogi védelem alatt álló tartalom új felhasználási módjainak megjelenése következtében, veszélyeztetné, ha a szerzői jogi védelem alóli kivételeket és korlátozásokat, amelyeket az említett irányelv (31) preambulumbekkezdése szerint az új elektronikus környezet fényében fogadtak el, úgy értelmeznék, hogy azok kizárnák e műszaki fejlődés, és különösen a digitális média és a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatások megjelenésének hasonló figyelembevételét.
- 29 E körülmények között funkcionális szempontból nem kell különbséget tenni a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése b) pontjának alkalmazása szempontjából aközött, hogy a védelem alatt álló mű többszörözésére olyan szerveren kerül-e sor, amelyen a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatás szolgáltatója tárhelyet bocsát a felhasználó rendelkezésére, és aközött, hogy az ilyen többszörözést az e felhasználó birtokában lévő fizikai adathordozón végzik.
- 30 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában említett „bármely hordozóra” fogalma magában foglalja azt a szervert, amelyen a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatás szolgáltatója tárhelyet bocsát a felhasználó rendelkezésére.
- 31 E következtetést nem vonja kétségbe az Európai Bizottság azon érve, amely szerint a biztonsági másolat felhőbe történő felmentése nem különül el az esetleges közvetítési cselekményektől, így az ilyen cselekménynek – a 2017. november 29-i VCAST-ítéletből (C-265/16, EU:C:2017:913) és a 2019. december 19-i Nederlands Uitgeversbond és Groep Algemene Uitgevers ítéletből (C-263/18, EU:C:2019:1111) eredő ítélkezési gyakorlat alapján – a 2001/29 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének hatálya alá kell tartoznia. Az alapügy ugyanis különbözik az azon ítélet alapjául szolgáló ügyektől, amelyekre a Bizottság támaszkodik. Egyrészt a 2017. november 29-i VCAST-ítélet (C-265/16, EU:C:2017:913) alapjául szolgáló ügy egy kettős funkcióval rendelkező szolgáltatásra vonatkozott, azaz nem csupán a felhőben történő többszörözésre, hanem egyidejűleg vagy szinte egyidejűleg a nyilvánossághoz közvetítésre is. Másrészt a 2019. december 19-i Nederlands Uitgeversverbond és Groep Algemene Uitgevers ítélet (C-263/18, EU:C:2019:1111) alapjául szolgáló ügy egy klub által nyújtott, „használt” elektronikus könyvek virtuális piacát megvalósító olyan online szolgáltatásra vonatkozott, amelynek keretében a védelem alatt álló műveket bárki számára hozzáférhetővé tették, aki regisztrált e klub internetes oldalán úgy, hogy e személy a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatta meg, az ilyen szolgáltatást ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett nyilvánossághoz közvetítésnek kell minősíteni.

- 32 Mindenesetre minden olyan közvetítés, amely valamely műnek a felhőalapú tárhelyszolgáltatás felhasználója általi megosztásából ered, a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontjában említett többszörözési cselekménytől elkülönülő felhasználási cselekménynek minősül, amely ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozhat, amennyiben e rendelkezés alkalmazási feltételei teljesülnek.
- 33 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben említett „bármely hordozóra [végzett] többszörözés” kifejezés magában foglalja a szerzői jogi védelem alatt álló művek biztonsági másolatainak magáncélú készítését egy olyan szerveren, amelyen a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatás nyújtója tárhelyet bocsát a felhasználó rendelkezésére.

A második kérdésről

- 34 Előjáróban meg kell állapítani, hogy bár a második kérdés szövegéből kitűnik, hogy az formálisan arra vonatkozik, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja „alkalmazandó”-e az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozásra, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokaira tekintettel meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság lényegében annak meghatározására törekszik, hogy e rendelkezéssel ellentétes-e az e rendelkezésben említett, a magáncélú másolatra vonatkozó kivételt alkalmazó szabályozás, amely a felhőalapú számítástechnikai tárhelyszolgáltatás nyújtóit nem kötelezi méltányos díjazás megfizetésére.
- 35 Így második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az e rendelkezésben említett kivételt átültető olyan nemzeti szabályozás, amely a felhőalapú számítástechnikai tárhelyszolgáltatás nyújtóit nem kötelezi méltányos díjazás megfizetésére a szerzői jogi védelem alatt álló művek biztonsági másolatainak természetes személyek – e szolgáltatások felhasználói – általi, magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló, engedély nélküli készítése címén.
- 36 A jelen ítélet 15. pontjában felidézetteknek megfelelően a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében a tagállamok az ezen irányelv 2. cikkében szabályozott kizárólagos többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg bármely hordozóra természetes személyek által magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözés esetében, feltéve, hogy e kizárólagos jog jogosultjai méltányos díjazásban részesülnek, amelynek meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy alkalmaztak-e a 6. cikkben meghatározott műszaki intézkedést.
- 37 Amint az a 2001/29 irányelv (35) és (38) preambulumbekkezdéséből kiderül, a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja az európai uniós jogalkotó azon szándékára utal, amellyel olyan sajátos kompenzációs rendszert szeretett volna bevezetni, amelynek alkalmazását a jogosultakat érő azon hátrány hozza működésbe, amely főszabály szerint az ő részükre történő rekompenzáció vagy ellentételezés megfizetésének kötelezettségét keletkezteti (2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:717, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Ebből következik, hogy amikor a tagállamok úgy döntenek, hogy nemzeti jogukban bevezetik a magáncélú másolatra vonatkozó kivételt, kötelesek különösen a méltányos díjazásnak a kizárólagos többszörözési jog jogosultjai részére történő megfizetéséről rendelkezni (2016. június 9-i EGEDA és társai ítélet, C-470/14, EU:C:2016:418, 20. pont, valamint az ott hivatkozott

ítélkezési gyakorlat). Amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, azt a tagállamot, amely a nemzeti jogában ilyen kivételt vezet be, e tekintetben eredménykötelem terheli, abban az értelemben, hogy e tagállam a joghatóságának megfelelően köteles biztosítani a kizárólagos jog jogosultjai által a védelem alatt álló műnek az említett állam területén lakóhellyel rendelkező végső felhasználók által történő többszörözése folytán elszenvedett kár megtérítésére szánt méltányos díj tényleges beszedését (lásd ebben az értelemben: 2016. április 21-i Austro-Mechana ítélet, C-572/14, EU:C:2016:286, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 39 A védelem alatt álló mű többszörözésére vonatkozó kizárólagos jog jogosultjának előzetes engedélye nélkül, magánjelleggel eljáró természetes személy által történő másolatkészítést valójában olyan cselekménynek kell tekinteni, amely alkalmas arra, hogy hátrányt okozzon az említett jogosultnak (lásd ebben az értelemben: 2011. június 16-i Stichting de Thuiskopie ítélet, C-462/09, EU:C:2011:397, 26. pont; 2015. március 5-i Copydan Båndkopi ítélet, C-463/12, EU:C:2015:144, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 Ily módon, amennyiben egyrészt, amint az az első kérdésre adott válaszból következik, a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában említett „bármely hordozóra [végzett] többszörözés” kifejezés magában foglalja a szerzői jogi védelem alatt álló művek biztonsági másolatainak magáncélú készítését egy olyan szerveren, amelyen a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatás nyújtója tárhelyet bocsát a felhasználó rendelkezésére, másrészt a szóban forgó többszörözéseket természetes személyek magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgálva végzik, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, meg kell állapítani, hogy az e rendelkezésben említett kivételt alkalmazó tagállamok kötelesek az említett rendelkezésnek megfelelően a jogosultak kompenzálását szolgáló méltányos díjazás rendszeréről rendelkezni.
- 41 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint, mivel a 2001/29 irányelv rendelkezései nem szabályozzák részletesebben a méltányos díjazás rendszerének különböző elemeit, a tagállamok széles körű mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek azok meghatározására. A tagállamok feladata különösen azon személyek meghatározása, akik e díjazást kötelesek megfizetni, valamint az említett díjazás formájának, részletszabályainak és mértékének rögzítése (2016. április 21-i Austro-Mechana ítélet, C-572/14, EU:C:2016:286, 18. pont; 2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:717, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 42 Amint arra a 2001/29 irányelv (35) preambulumbekkezdése emlékeztet, a tagállamoknak e meghatározás során figyelembe kell venniük az egyes esetek sajátos körülményeit (2013. július 11-i Amazon.com International Sales és társai ítélet, C-521/11, EU:C:2013:515, 22. pont).
- 43 Ami először is a méltányos díjazás fizetésére kötelezett személyt illeti, a Bíróság már megállapította, hogy főszabály szerint a magáncélú másolatot készítő személyre hárul az e többszörözéshez kapcsolódó hátrány megtérítése, finanszírozva a szerzői jog jogosultjának fizetendő díjazást (2010. október 21-i Padawan ítélet, C-467/08, EU:C:2010:620, 45. pont; 2015. március 5-i Copydan Båndkopi ítélet, C-463/12, EU:C:2015:144, 22. pont; 2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:717, 30. pont). Ily módon, ami a tárolási szolgáltatások felhőalapú számítástechnika keretében történő nyújtását illeti, főszabály szerint e szolgáltatások felhasználójának kell finanszíroznia az e jogosultnak fizetett kompenzációt.

- 44 A Bíróság ugyanakkor kimondta, hogy figyelemmel a magáncélú felhasználók beazonosításának, valamint az arra való kötelezésüknek a gyakorlati nehézségeire, hogy megtérítsék az általuk okozott hátrányt a jogosultaknak, és tekintettel arra a tényre, hogy az egyes magáncélú felhasználásokból esetlegesen eredő hátrány egyedileg nézve minimálisnak tekinthető, és ennél fogva nem keletkeztet díjfizetési kötelezettséget, a tagállamok a méltányos díjazás finanszírozása érdekében bevezethetik a magáncélú másolat utáni díjat az érintett magánszemélyek helyett azon személyek tekintetében, akik a digitális többszörözésre alkalmas berendezésekkel, készülékekkel és adathordozókkal rendelkeznek, és akik e címen érdemben vagy ténylegesen e berendezéseket magánszemélyek rendelkezésére bocsátják, vagy ez utóbbiak számára többszörözésre irányuló szolgáltatást nyújtanak. Ebben a rendszerben azokra a személyekre hárul a magáncélú másolat utáni díj megfizetése, akik az említett berendezésekkel rendelkeznek (lásd ebben az értelemben: 2010. október 21-i Padawan ítélet, C-467/08, EU:C:2010:620, 46. pont; 2015. március 5-i Copydan Båndkopi ítélet, C-463/12, EU:C:2015:144, 23. pont; 2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:717, 31. pont).
- 45 A Bíróság e tekintetben pontosította, hogy miután az említett rendszer lehetővé teszi a teherviselők számára, hogy beépítsék a magáncélú másolat utáni díj összegét az említett, többszörözésre alkalmas berendezések, készülékek és adathordozók rendelkezésre bocsátásának árába vagy a nyújtott többszörözésre irányuló szolgáltatás árába, a díj terhét végső soron az a magánfelhasználó viseli, aki ezt az árat megfizeti, ami összhangban van a 2001/29 irányelv (31) preambulumbekkezdésében említett azon „megfelelő egyensúllyal”, amelynek a kizárólagos többszörözési jog jogosultjainak érdekei és a védelem alatt álló teljesítmények felhasználóinak érdekei között kell fennállnia (2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:717, 33. pont).
- 46 Ebből következik, hogy az uniós jog jelenlegi állása szerint az olyan méltányos díjazási rendszer bevezetése, amelyben a magánszemélyek számára felhőalapú számítástechnikai szolgáltatásokat nyújtó szerverek gyártója vagy importőre köteles megfizetni a magáncélú másolat utáni díjat, és e díjat gazdasági szempontból az ilyen szerverek vásárlójára hárítják át, védelem alatt álló teljesítmények másolatainak a felhőalapú számítástechnikai tárhelyen történő készítését lehetővé tévő csatlakoztatott eszközökbe beépített adathordozókra – mint például a mobiltelefonok, a számítógépek és a táblagépek – vonatkozó magáncélú másolat utáni díj bevezetésével együtt, a nemzeti jogalkotó számára a méltányos díjazás rendszere különböző elemeinek körülírása érdekében elismert széles mérlegelési jogkörbe tartozik, amint arra a jelen ítélet pontja hivatkozik.
- 47 Mindazonáltal a nemzeti bíróság feladata, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően a nemzeti rendszer sajátos körülményeire és a 2001/29 irányelv által előírt korlátokra tekintettel megbizonyosodjon arról, hogy az ilyen rendszer bevezetését a végső felhasználók azonosítására vonatkozó gyakorlati nehézségek vagy más hasonló nehézségek igazolják, és hogy a díjfizetésre kötelezettek jogosultak e díj visszatérítését kérni, amennyiben azt nem voltak kötelesek megfizetni (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:717, 34. és 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 48 Ami a felhőalapú számítástechnikai tárhelyszolgáltatás nyújtását illeti, e tekintetben meg kell állapítani – amint arra lényegében a dán kormány is rámutatott –, hogy ilyen nehézségek adódhatnak az ilyen szolgáltatások dematerializált jellegéből, amely szolgáltatások az érintett tagállamtól eltérő tagállamból vagy harmadik országokból is kínálhatók, és amelyek általában magukban foglalják a felhasználó azon lehetőségét, hogy tetszés szerint, változó és dinamikus módon megváltoztathassa a magáncélú másolatok készítésére felhasználható tárhely méretét.

- 49 Másodsorban, ami a méltányos díjazás formáját, módjait és mértékét illeti, a Bíróság már megállapította, hogy e díjazásnak, valamint ennél fogva az annak alapját képező rendszernek és e díjazás mértékének a jogosultaknak a magáncélú másolatok készítésével okozott hátrányhoz kell kötődnie (2015. március 5-i Copydan Båndkopi ítélet, C-463/12, EU:C:2015:144, 21. pont; 2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:71, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 Ugyanis minden olyan méltányos díjazás, amely nem kapcsolódik a jogosultaknak az ilyen másolatkészítéssel okozott hátrányhoz, nem egyeztethető össze a 2001/29 irányelv (31) preambulumbekzdésében kimondott azon követelménnyel, amely szerint megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a jogosultak és a védelem alatt álló teljesítmények felhasználói között (2015. november 12-i Hewlett-Packard Belgium ítélet, C-572/13, EU:C:2015:750, 86. pont; 2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:71, 54. pont).
- 51 A jelen ügyben, amint az a jelen ítélet 17. pontjában megállapításra került, a védelem alatt álló művek másolatának egy felhőalapú számítástechnikai tárhelyen történő készítéséhez több, egymással összekapcsolt végberendezésen végezhető többszörözési cselekmény is szükséges.
- 52 Márpedig, amint azt a főtanácsnok az indítványának a 71. pontjában hangsúlyozta, mivel a szerzői jogi védelem alatt álló tartalom felhőalapú számítástechnikai tárhelyszolgáltatások felhasználása során történő, felhőbe való feltöltése, illetve onnan való letöltése magáncélú többszörözésre irányuló egységes folyamatnak minősül, a tagállamok – figyelemmel a jelen ítélet 41. és 46. pontjában felidézett széles mérlegelési mozgásterükre – adott esetben létrehozhatnak egy olyan rendszert, amelyben méltányos díjazást kizárólag azon készülékek vagy adathordozók tekintetében kell fizetni, amelyek e folyamat szükségszerű részét alkotják, feltéve, hogy az ilyen díjazást észszerűen lehet úgy tekinteni, mint amely tükrözi a szerzői jogi jogosultnak esetlegesen okozott kárt (lásd ebben az értelemben: 2013. június 27-i VW Wort és társai ítélet, C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:426, 78. pont).
- 53 Ebben az összefüggésben, noha a tagállamok a magáncélú másolat utáni díj meghatározásakor figyelembe vehetik azt a körülményt, hogy bizonyos készülékek és adathordozók alkalmasak arra, hogy magáncélú másolatok készítésére használják fel a felhőalapú számítástechnika keretében, biztosítani kell, hogy az így fizetett díj, amennyiben az az említett egységes folyamat keretében több készüléket és adathordozót terhel, ne haladja meg a jogosultak által a szóban forgó cselekmények miatt elszenvedett esetleges hátrányt, amint arra a 2001/29 irányelv (35) preambulumbekzdése emlékeztet.
- 54 E megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az e rendelkezésben említett kivételt átültető olyan nemzeti szabályozás, amely a felhőalapú számítástechnikai tárhelyszolgáltatás nyújtóit nem kötelezi méltányos díjazás megfizetésére a szerzői jogi védelem alatt álló művek biztonsági másolatainak természetes személyek – e szolgáltatások felhasználói – általi, magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló, engedély nélküli készítése címén, amennyiben e szabályozás a jogosultak részére méltányos díjazás megfizetését írja elő.

A költségekről

- 55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben említett „bármely hordozóra [végzett] többszörözés” kifejezés magában foglalja a szerzői jogi védelem alatt álló művek biztonsági másolatainak magáncélú készítését egy olyan serveren, amelyen a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatás nyújtója tárhelyet bocsát a felhasználó rendelkezésére.
- 2) A 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az e rendelkezésben említett kivételt átültető olyan nemzeti szabályozás, amely a felhőalapú számítástechnikai tárhelyszolgáltatás nyújtóit nem kötelezi méltányos díjazás megfizetésére a szerzői jogi védelem alatt álló művek biztonsági másolatainak természetes személyek – e szolgáltatások felhasználói – általi, magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló, engedély nélküli készítése címén, amennyiben e szabályozás a jogosultak részére méltányos díjazás megfizetését írja elő.

Aláírások